

Tandemkopplad. En Dollyhuggare är en seriekopplad BCS-huggare som dubblar kapaciteten i huggningen.
Foto: Lars Møller Andersen

Specialmaskiner som underlättar fröodlingen

I fröodling fodras emellanåt specialmaskiner, och till vissa arter är det i princip en förutsättning för att lyckas ta höga och jämna skördar. Danmark är ett stort fröodlingsland och där konstruerar och säljer Lars Møller Andersen specialmaskiner som underlättar och säkerställer en god kvalitetsskörd.

Text: Erik Moll, SFO **Foto:** Lars Møller Andersen & Erik Moll

Det är inte helt oväntat att det är just vårt västra grannland Danmark, med sina 90 000 hektar vallfrö, som är längst fram i utvecklingen av nischade produkter till vallfröodling. Specialmaskinerna som denna artikel beskriver är tillverkade av Lars Møller Andersen på Falster i Danmark.

Lyckad kombination

Lars Møller Andersen har över 25 års erfarenhet av maskinmarknaden som återförsäljare av traktorer. För 3 år sedan sålde han sin verksamhet och började som ekonomirådgivare – ett jobb som han trivs riktigt bra med.

– Mitt intresse för maskiner har dock

inte svalnat, säger Lars Møller Andersen

Numera har han och en kompanjon därför en mindre firma som tillverkar specialmaskiner till fröodling. Lars har ett brinnande intresse för teknisk utveckling och marknadsföring, medan hans kompanjon är en hängiven fröodlare som dessutom är uppfinningsrik. Tillsammans utgör paret en lyckad kombination av erfarenhet från maskinmarknaden och fröodlare med gröna fingrar!

Inga bulkprodukter

Idén till verksamheten är enkel.

– Vi tillverkar inte något om vi inte kan göra bättre än det som finns på marknaden idag, deklarerar Lars Møller Andersen.

Bulkproduktion är helt enkelt inte duons grej. I stället är det innovativa speciallösningar som gäller. Alla maskiner utvecklas varsamt i fält.

– Vår styrka är nog att vi vågar prova oss fram och låter det ta den tid det tar, menar Lars Møller Andersen.

De maskiner som tillverkas är Weed-wiper, BCS-strängläggare och lufttillsats till skärbord. Om dessa tre kan du läsa mer på följande sidor.

Kontaktuppgifter

Du når Lars Møller Andersen på e-post: lars@ma-online.dk och telefon +45 54705111

Rätt nivå. Varje bärhjul har elkolvar som gör det enkelt att höja och sänka avstrykaren. Foto: Lars Møller Andersen

Weedwiper stryker grödan ren från ogräs

Få grödor ställer så höga krav på låg ogräsförekomst som fröodling. Vilka ogräs som vållar störst bekymmer beror i stor grad på vilken fröart du odlar. Oftast utnämner vi skräppa, renkavle, rättsvingel, losta och vitgröe till våra svåraste fiender. En god idé och ett gott hjälpmedel är att skaffa en Weedwiper. Det är kort och gott en maskin som applicerar Roundup på ogräs som är högre än grödan.

Indränkkt rulle

Konstruktionen på olika avstrykare, som är vår svenska benämning på denna maskin, kan se lite olika ut. Antingen är det en duk som fuktas med Roundup, alternativt som på Lars Møller Andersens maskin, att det är rullar som fuktas upp

Röda mattan. Mattan är fuktad med glyfosat och den röda färgen valdes för att kontrastera mot det vita Roundup-skummet. Foto: Erik Moll

och roterar. Det som är finessen med just Lars avstrykare är att rullarna roterar konstant med uppskummad Roundup. Detta säkerställer tillsammans att ingen avdroppning sker som kan skada själva grödan.

Röd heltäckningsmatta

Själva konstruktionen är enkel. Rullarna är inklädda med heltäckningsmatta med röd färg – den röda färgen är vald för att enkelt kunna se det vita Roundup-skummet. Ovanför rullarna sitter en liten flärp som gör att en friktion skapas som på ett genialt sätt gör att uppskummad Roundup inte droppar. Strax ovan rullarna och flärpen sitter sprutmunstycken som fördelar vätskan på mattorna. Skyddsplåtar hindrar

Rensar rent. Med Weedwiper går det att få bort oönskade ogräs och öka renheten vid tröskning. Foto: Lars Møller Andersen

sprutduschen från att hamna utanför maskinen.

Enkel höjdställning

Höjdställning av maskinen är enkel. Elkolvar sitter på varje bärhjul på de tre sektionerna. Dessa manövreras enkelt via en eldosa i hytten. Tricket är såklart att komma så nära grödan som över huvud taget är möjligt. För detta krävs att man vågar ställa maskinen just nära grödan – Men avgörande är också att maskinen har en mycket god följsamhet, poängterar Lars.

Många av sprutkomponenterna kommer från välkända sprutfabrikören Hardi. Lars trycker på att det gör det hela enkelt att snabbt få tag i rätt delar. Maskinen kostar cirka 125 000 danska kronor. ●

TVå höjder. Höjdskillnaden är hela idén för att avstrykaren ska fungera effektivt och inte skada huvudgrödan. Foto: Lars Møller Andersen

Dollyhuggare fördubblar kapaciteten

BCS-slätterbalk är egentligen en 8-fotshuggare som kopplas till traktorns bakre trepunktslyft. Maskinen kan användas på alla frögrödor, men har kanske sina största fördel i de arter där en tunn sträng eftersträvas såsom vitklöver, ängsgröe, rödsvingel m.fl. Fördelen med BCS-klipparen är just att den är endast på 8 fot, gör ett fint snitt på grödan och hanterar grödan mycket varsamt med lågt spill.

Seriekopplad huggare

Nackdelen är den låga kapaciteten på just 8 fot. På många gårdar försiggår strängläggning av vallfrö under den tid på året då semester är vanligt förekommande för gårdspersonal. Ökad kapacitet är därför önskvärt. Påhejad av en handfull själändska bönder bestämde Lars sig för att seriekoppla två huggare, och resultatet blev efter flertalet utprovningar en Dollyhuggare med en kapacitet på 16 fot. En

Två strängar. De två tandemkopplade slätterbalkarna gör att produktiviteten fördubblas i huggningsarbetet. Foto: Lars Møller Andersen

traktor och man ersätter två traktorer och två personal utan att rucka på kvaliteten. Maskinen arbetar i gott resultat upp till 8–10 km/h. ●

Lufttillsats till skärbordet minskar fröspill

Fröspill under tröskarbetet är välkänt i vallfröodling. Ofta lägger vi som fröodlare stor möda på att ställa in själva tröskan för att hitta optimal inställning.

Luft ger merskörd

Det är så klart välinvesterad tid, men inte sällan glömmar vi skärbordet. Här är det inte ovanligt att det klart största spillet försiggår. Ibland kan det vara att grödan är för kort och att vi inte får in den på skärbordet, men oftast är största bekymret att fröna drösar av plantan innan grödan når skärbordet. Speciellt är detta vanligt i de arter vi tröskar på rot. I spenatfröodling har det i försök uppmätts 10–30 procent merskörd för lufttillsats monterat på skärbordet.

Bläst över skärbord

Hela idén med utrustningen är att den blåser fröet och hela grödan in i skärbordet och motverkar spill.

– Tack vare lufttillsatsen behöver du arbeta mindre med haspel och får därmed ett mindre spill, förklarar Lars Møller Andersen.

Grödor som kan vara aktuella förutom spenatfrö är de frögrödor som tröskas på rot så som svingel, klöver m.fl. Lars tillverkar inte utrustningen själv eftersom han har hittat en firma i USA som tillverkar utrustningen med hög kvalitet. Han arbetar istället som generalagent i Danmark.

Enkelt av och på

Utrustningen kostar cirka 90 000 danska kronor plus montage. Summan kan

säkert avskräcka en del, men betänk att om du t.ex. skulle få skördeökning på 10 procent frögröda årligen, så betyder det att utrustningen fort kan vara intjänad. Drivningen av fläkten sker från tröskans skärbordsdrivning via PTO-axel. Utrustningen kan avmonteras vid tröskning av spannmål på cirka 1 timme. ●

Fläkt i rör. Ur de grå respektive gula rören framför balken strömmar luft som blåser frö in i skärbordet. Därmed kan spillet minskas upp till 30 procent. Foto: Lars Møller Andersen